

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

15 מאי 2019

תמ"ש 21303-03-18 מ' ואח' נ' ב' ואח'

כב' השופט פליקס גורודצקי		בפני
1. מ.מ. 2. ש.מ.	תובעים	
נגד		
1. י.ב. 2. א.ד. בע"מ 3. ר.ד.	נתבעים	

1

החלטה

לפני בקשה לזימון עו"ד א.י. (להלן: "עו"ד י.י").

הבקשה הוגשה במסגרת רשימת עדים מטעם מר י.ב. (להלן: "המבקש") ובה נכלל עו"ד י.י. אשר זומן למתן עדות משום ששימש כיועץ ומנחה לצדדים בעסקת המקרקעין נשוא התובענות. מטרת העדות נועדה לשפוך אור על מעורבותו בהליך רכישת הנכס וכוונת הצדדים עם הרכישה ורישום הזכויות, כפי שהוצגה בפניו.

בדיון שהתקיים ביום 17.03.2019, הודיע ב"כ ה"ה מ' ו.ש.מ. (להלן: "המשיבים"), בין היתר, כי הוא מתנגד לזימון עו"ד י.י. משום שהוא היה עורך דינם של המשיבים, והאחרונים ייפו את כוחו באמצעות ייפוי כוח ושילמו לו שכ"ט. על כן חל חיסיון עורך דין לקוח והוא חיסיון מוחלט. ב"כ המשיבים הוסיף כי החיסיון חל גם אם תעלה טענה כי עו"ד י.י. העביר דברים למבקש, משום שהמבקש החזיק בייפוי כוח ולכן הוא אינו יכול להסתמך על הדברים שנאמרו בעניין המשיבים.

ב"כ המבקש השיב, בין היתר, כי עו"ד י.י. יצג את כל בעלי הדין ובמצב דברים זה אי אפשר למנוע את הבאתו לעדות, מכיוון שעדות זו היא עדות חיונית והכרחית. ב"כ המבקש הוסיף כי ניתן להסכים על הסרת החיסיון ובהתאם לפסיקה מי שלא עשה כן, הסירוב יזדקף לחובתו. עוד הוסיף ב"כ המבקש כי עו"ד י.י. מסר תצהיר בתיק והגיש שלושה מסמכים.

לאור המחלוקת, התבקשה עמדתו של עו"ד י.י. יצוין ויודגש כי אין זו הפעם הראשונה כי עולה שאלת זימונו של עו"ד י.י. למתן עדות ובמסגרת בקשה דומה נקבע בהחלטה מיום 15.04.2018 כי צד המבקש להזמין את עו"ד י.י. לעדות, רשאי לפנות בשאלתה לוועדת אתיקה לשם קבלת עמדתה. לאחר קבלת העמדה ניתן יהיה לחדש בירור הבקשה.

ביום 19.03.2019 הגישו המשיבים "הודעה על הגשת מסמכי תלונה והתגובה שהוגשו לוועדת האתיקה

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

15 מאי 2019

תמ"ש 21303-03-18 מ' ואח' נ' ב' ואח'

המחוזית של לשכת עורכי הדין". לתגובה צורפו, בין היתר, תלונת המשיב כנגד עו"ד י', מסמכים התומכים בתלונה, לרבות כתבי בי דין והחלטות שהוגשו בהליך זה.

ביום 20.03.2019 הוגשה תשובת המבקש ל"הודעה על מסמכי התלונה", אליה צורף מכתב מטעם לשכת עורכי הדין המופנה כלפי המשיב במסגרתו נודע לו כי ועדת האתיקה של מחוז ++++ בלשכת עורכי הדין, דנה בתלונתו ולאור העובדה כי אין ראיות לכך שעו"ד י' הפר את חובת החיסיון, מצאה הועדה כי אין מקום להמשיך את טיפול בתלונה וכי בנסיבות המקרה, לא נמצאה התנהגותו של עו"ד י' עבירה על כללי האתיקה המקצועית של עורכי הדין. לאור מסקנה זו הוחלטה לגנוז את התלונה.

ביום 31.03.2019 הוגשה עמדתו של עו"ד י', במסגרתה חזר, בין היתר, בתמצית, על עמדתו מיום 15.04.2018 שהוגשה במסגרת הליך זה בהתאם להחלטה מיום 20.03.2018. (להלן: "העמדה הראשונה") והוסיף כי התלונה שהוגשה נגדו בלשכת עורכי הדין נגנזה.

מפאת חשיבות הדברים יאמר כי במסגרת העמדה הראשונה, הבהיר עו"ד י', בין היתר, כי בשנת 2010 פנה אליו המבקש וביקש להתייעץ בקשר לרכישת מקרקעין ליזום והשבחה. באותה השנה הגיעו למשרדו המבקש ורעייתו ולאחר מכן, באותה השנה, פנה אליו המבקש כדי לבדוק אפשרות להצטרף לקבוצת הרכישה.

בשנת 2011 הגיעו למשרדו של עו"ד י' רעייתו של המבקש והמשיב לעניין רכישת נכס מקרקעין ושלושתם הציגו מצב לפיו הם פועלים לשיתוף רכישת מקרקעין עבור המבקש ורעייתו, כאשר המבקש יפעל לבנות על המקרקעין מספר דירות שיחולקו ביניהם. מאחר ולימים היה המבקש שכיר במשרדו של עו"ד י', ניתנו הדרכה ויעוץ בלא שנחתם ביניהם הסכם שכ"ט או ייפוי כוח לייצוג בעניין רכישת או השבחת מקרקעין.

בשנת 2012 פנה המבקש לעו"ד י' וביקש לסייע בליווי משפטי ברישום תצ"ר של הפרויקט. לאחר שהסכים, הגיעו למשרדו של עו"ד י' המשיבים והמבקש. מאחר והמשיבים היו הבעלים הרשומים, חתמו על ייפוי כוח לפעול לרישום התצ"ר בלבד, לצורך ליווי משפטי של המבקש בהגשת התצ"ר. רישום התצ"ר הסתיים בסוף שנת 2015 לערך ולאחר מכן המשיך עו"ד י' לייעץ למבקש, כאשר להבנת עו"ד י', המבקש היה בעל ענין עצמאי בפרויקט.

מאוחר יותר, הוכן ייפוי כוח נוסף המייפה את כוחו של המבקש לחתום על המסמכים בשם של המשיבים.

לעניין החיסיון, טען עו"ד י', כי הייעוץ שנתן, היה למבקש בלבד כבעל זכויות עצמאי בפרויקט ואופי הייעוץ היה אופי יעוץ יזמי ומשפטי.

לפיכך, להבנתו של עו"ד י', ככל שחל החיסיון, הרי שהוא חל על המבקש.

ביום 11.04.2019, בעקבות סגירת התלונה, ובהתאם להחלטה מיום 31.03.2019, הגישו המשיבים תגובה

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

15 מאי 2019

תמ"ש 21303-03-18 מ' ואח' נ' ב' ואח'

וטענו כי הם חוזרים על עמדתם כי אין להתיר את זימונו של עו"ד י', לרבות כי התקיימו יחסי עורך דין-לקוח. המשיבים הוסיפו כי ועדת האתיקה לא קבעה פוזיטיבית כי במקרה זה לא חל חיסיון, ולפיכך מסקנותיה של הועדה המחוזית של לשכת עורכי הדין חלות לעבר ולא לעתיד.

המשיבים הוסיפו כי ביקשו לברר האם ניתן להגיש שאילתה בעניין עדותו של עו"ד י' והתברר כי הגשת שאילתה אפשרית רק ע"י עורך דין ולא ידוע להם האם עו"ד י' הגיש שאילתה בעניין זה. המשיבים התייחסו, בתמצית להיבט המשפטי והפנו את תשומת הלב לסתירות הנטענות בין תגובתו של עו"ד י' לביהמ"ש לבין תגובתו לוועדת האתיקה.

עיקר טענות המבקש בסיכומים

המבקש טוען בסיכומים כי הוא והמשיבים פנו במשותף לעו"ד י' ובכך ויתרו על החיסיון בקשר עם אותו עניין.

המבקש טוען כי הצדדים פנו לקבלת סיוע משפטי של עורך הדין י' עוד בטרם הוסמך המבקש כעו"ד.

דיי בפנייה לעורך דין עם כוונה להיות לקוחו על מנת ליצור יחסי עו"ד לקוח.

אף אם לא היה המבקש לקוחו של עו"ד י', דיי בפנייתו של המבקש יחד עם המשיבים לעו"ד י' על מנת ליצור את מערכת היחסים ממנה נעדר החיסיון.

הסיבה שהמשיבים הם אלה שחתמו על ייפוי הכוח ולא המבקש, נעוצה בכך שהם היו הבעלים הרשומים בטאבו.

הקשר בין המבקש לבין הייצוג ונסיבותיו מהווים בפני עצמם וויתור של המשיבים על חיסיון עו"ד-לקוח כלפי המבקש.

המבקש טוען כי בהתאם להלכה הפסוקה כי חשיפת צד שלישי לפגישה בין עורך הדין ללקוחו מהווה וויתור על חיסיון עו"ד-לקוח ביחס לאותו צד שלישי המשיבים ויתרו למעשה על החיסיון בפניו.

עיקר טענות המשיבים בסיכומים

אין לקבל את עמדת המבקש כי הוא והמשיבים היו לקוחות משותפים של עו"ד י'.

למרות העובדה שהמבקש הוסמך כעו"ד בשנת 2014, הוא עבד אצל עו"ד י' עוד לפני ומשך חלו עליו כללי האתיקה גם באופן פרטני כמתמחה הכפוף לכל חובות האתיקה הקיימות לעורכי דין.

המבקש אישר במסגרת חקירתו הנגדית כי הוא שותף עסקי של עו"ד י' קרוב ל-20 שנה.

כאינדיקציה להעדר יחסי עורך דין-לקוח, ניתן לראות כי המבקש לא חתם על ייפוי כוח לעורך הדין י'.

עורך הדין י' הציג עצמו בהזדמנויות שונות, בפרט בפניותיו לרשויות הציבוריות כגון לשכת רישום

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

15 מאי 2019

תמ"ש 21303-03-18 מ' ואח' נ' ב' ואח'

המקרקעין כי המשיבים, והם לבדם, מרשיו של עוה"ד יי.

מבחינה מהותית, כל הפעולות המשפטיות שעשה עו"ד יי ניתנו למשיבים בלבד.

עו"ד יי לא ביצע כל פעולה רישומית לטובת המבקש.

שכר הטרחה ששולם לעורך הדין יי שולם מכיסם של המשיבים ולא על ידי המבקש.

אין בעובדה כי המשיבים דיברו עם המבקש והציגו בפניו מידע הקשור ליחסי עורך הדין לקוח כדי לפגוע בחיסיון החל על מידע זה, מכיוון שהוא אינו צד שלישי, אלא שימש כעובדו של עו"ד הדין יי.

רק מפגש בנוכחות צד שלישי, שאינו איש סודו של הלקוח, מהווה וויתור על החיסיון ולכן יש לראות במבקש, שהיה אז חתנם של המשיבים, כאיש סודם אשר סמכו עליו באותה תקופה.

דיון והכרעה

חיסיון עורך דין-לקוח הוא חיסיון סטטוטורי המעוגן בסעיף 48 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971. סעיף 48(א)קובע כי:

"דברים ומסמכים שהוחלפו בין עורך דין לבין לקוחו או לבין אדם אחר מטעם הלקוח ויש להם קשר ענייני לשירות המקצועי שניתן על ידי עורך הדין ללקוח, אין עורך הדין חייב למסרם כראיה, אלא אם ויתר הלקוח על החסיון..."

חיסיון עורך דין-לקוח נועד לאפשר תקשורת פתוחה וגלויה בין עורך דין ללקוחו, ובכך ליצור מערכת יחסים מקצועית ויחסי אמון המבטיחים ייצוג הולם והוגן ראוי: רע"פ אברג'יל נ' מדינת ישראל, בפסקה 23 (9.12.2015) [פורסם בנבו]; בש"פ 7064/08 מדינת ישראל נ' ברקו, פ"ד סג(2) 453, בפסקה 32 (2009) (להלן: עניין ברקו); גבריאל הלוי תורת דיני הראיות ד 252 (2013) (להלן: "הלוי")

בנוסף לחיסיון עורך דין-לקוח על פי פקודת הראיות, קיימת חובת הסודיות החלה על עורכי דין בהליכי חיפוש, חקירה ומשפט לפי סעיף 90 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961, והחובה האתית הכללית לשמור על סודיות, לא רק בהליכי חקירה ומשפט, מכוח כלל 19 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו-1986.

להבדיל ממרבית זכויות החיסיון, המעניקות "זכות יחסית" הכפופה לסמכותו של בית המשפט להסיר את החיסיון, זכות החיסיון של לקוח כלפי עורך דין הינה זכות מוחלטת שרק הלקוח יכול לוותר עליה ראוי: רמ"ש 15-10-42302 מיום 27.01.16 (פורסם בנבו).

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

15 מאי 2019

תמ"ש 21303-03-18 מ' ואח' נ' ב' ואח'

במילים אחרות, לבית המשפט אין סמכות להסירו, גם לא במסגרת הליכים אזרחיים ראוי: רע"א 5806/06 עיזבון המנוח נמירובסקי מיכאל ז"ל נ' שימקו, בפסקה 9 (13.6.2007) [פורסם בנבו]; (להלן: עניין שימקו); רע"א 3694/06 חביב נ' הלה הנדסה ואדריכלות בע"מ (13.8.2006) [פורסם בנבו]; עמית, בעמ' 267; אורי גורן סוגיות בסדר דין אזרחי 266 (מהדורה שנים עשרה, 2015). זאת על אף שהזכות לחיסיון, מתנגשת עם עיקרון גילוי האמת ועשיית צדק המחייבים גילוי וחשיפה של חומר, מסמכים ונתונים הדרושים לעניין השנוי במחלוקת ראוי: רע"א 2235/04 בנק דיסקונט לישראל בע"מ נ' אלי שירי (פ"ד ס"א(2) 634).

בתוך כך, נקבע, כי קיומו של חיסיון עורך דין לקוח כבר משכלל בתוכו ומביא בחשבון פגיעה מסוימת בערך של גילוי האמת במסגרת ההליך השיפוטי, וזאת מתוך הכרה כי גם ערך בירור האמת אינו ערך מוחלט ויש להשיגו במקרים שבהם מתקיימים תנאי החיסיון. לפיכך, משמעות היות חיסיון עורך דין- לקוח הינו מוחלט, היא כי אין לאזנו מול אינטרסים אחרים ראוי: רמ"ש 17-05-43781 מיום 31/10/17 (פורסם בנבו).

בעניינינו - יש להכריע בראש ובראשונה בטענת המבקש כי גם הוא היה לקוחו של עו"ד י'. הבחינה נעשית על פי מבחנים שנקבעו בע"א 37/86 לוי נגד שרמן פ"ד מד (4), 446 (להלן: "הלכת לוי") ואלה הם: האם פנה הלקוח לעורך הדין בבקשה לייצגו? האם עורך הדין קיבל על עצמו לייצג את הלקוח? האם ניתן לטובת עורך הדין ייפוי-כוח לטפל במקרה הנבדק? האם שולם שכר-טרחה עבור הטיפול? האם נערכה בין עורך הדין ללקוח ישיבה בה פירט לעורך הדין את דרישותיו?

בחינת התשתית הראייתית מלמדת כי לא נתקיימו יחסי עורך דין- לקוח בין המבקש לבין עורך הדין י'.

מתגובת עורך הדין י' מיום 15/04/18 עולה כי היכרותו עם המבקש הינה היכרות ארוכת שנים. במהלך שנים אלו היו עורך הדין י' והמבקש שותפים לפעילויות עסקיות. עורך הדין י' מתאר אומנם כי הוצג בפניו מצג לפיו המבקש, המשיבים ובתם רוכשים את המקרקעין במשותף ואולם, לדבריו, מאחר והמבקש, לימים, החל לעבוד במשרדו, לא נחתם ביניהם הסכם שכר טרחה וכן לא נחתם ייפוי כוח.

מנגד, המשיבים חתמו על ייפוי כוח לטובת עורך הדין י' ביום 24/12/12 ועורך הדין י' אף פנה בשםם ללשכת רישום המקרקעין במכתב בו ציין במפורש כי המשיבים והם לבדם הינם מרשיו.

בנוסף, שכר הטרחה לעורך דין י' שולם על ידי המשיבים בעוד שהמבקש לא נשא בסך כלשהו בתשלום שכר הטרחה ולא הוכח כי עורך הדין י' ביצע פעולה משפטית כלשהי עבור המבקש.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

15 מאי 2019

תמ"ש 21303-03-18 מ' ואח' נ' ב' ואח'

בנסיבות המתוארות ומשעה שהמבקש לא חתם על ייפוי הכוח לטובת עורך הדין י', שכר הטרחה לא שולם על ידו ולא נעשתה עבורו כל פעולה משפטית לא ניתן לקבוע כי המבקש היה מרשו של עורך הדין י' ולפיכך לא מתקיימים כל מהמבחנים הקבועים בהלכת לוי.

גם אם מתקיימים המבחנים שנקבעו בהלכת לוי באופן חלקי כגון: האם פנה הלקוח לעורך הדין בבקשה לייצגו, האם עורך הדין קיבל על עצמו לייצג את הלקוח והאם נערכה בין עורך הדין ללקוח ישיבה בה פירט לעורך הדין את דרישותיו- ואיני קובע כך- בנסיבות של מקרה זה, כאשר בעת הרלוונטית המבקש עבד במשרדו של עורך הדין י' ובשים לב לטיב יחסיהם, נוכח טשטוש הגבולות, מבחנים אלה נסוגים מהמבחנים הפורמאליים כגון דרישת מתן ייפוי הכוח ודרישת תשלום שכר הטרחה ולא מן הנמנע כי המבחנים הפורמאליים הם המבחנים המהותיים.

אינני מקבל גם את טענת המבקש כי המשיבים ויתרו על החיסיון עת הסכימו כי ישתתף בפגישות ביחד עם עורך הדין י'. על פי הפסיקה, על הוויתור להיות מפורש ובאופן שברי שהלקוח מבין את משמעות הוויתור **ראו: ע"פ 2910/94 יפת נ' מדינת ישראל פ"ד נ (2) 221**; לימור זר-גוטמן "הבטחת תקשורת חופשית בין עורך דין ללקוח באמצעות חיסיון עורך דין- לקוח וחובת סודיות- קריאה לרפורמה "ספר דויד וינר- על משפט פילי ואתיקה 79 (2009) בעמ' 96.

המשיב השתתף בפגישות מתוקף תפקידו כעובד במשרדו של עורך הדין י' ומשכך הוא איננו "איש סוד" של המבקשים **ראו: ע"א 44/61 רובינשטיין ושות' בע"מ נגד נ מפעל טקסטיל נצרת בע"מ (פורסם בנבו)** ובמצב דברים זה נדרש ויתור מפורש של המשיבים על חיסיון עורך דין לקוח – ויתור שלא הוכח בפני.

המסקנה מכל האמור הינה כי חל חיסיון עורך דין- לקוח – חיסיון מוחלט אשר בנסיבות אלו אינו ניתן להסרה ועורך הדין י' מנוע מלהעיד מטעם המבקש.

התוצאה היא כי הבקשה נדחית.

לאור התוצאה המבקש יישא בהוצאות המשיבים בסך של 3,000 ₪ שישולמו בתוך 30 יום.

מתיר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.

ניתנה היום, י" אייר תשע"ט, 15 מאי 2019, בהעדר הצדדים.

1
2

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

15 מאי 2019

תמ"ש 21303-03-18 מ' ואח' נ' ב' ואח'

פליקס גורודצקי, שופט

1
2
3
4
5
6
7

דלתאים סגורות